

Виходить у Львові що
дня (крім неділь і гр.
кат. свят) о 6-й годині по полудні.

Редакція і
Адміністрація: улиця
Чарнецького ч. 8.

Письма приймають са
лиш франковані.

Рукописи звертають ся
лиш на окреме жадання
за зложенем оплати
почтової.

Рекламації незамеч-
таві вільні від оплати
почтової.

НАРОДНА ЧАСОПІСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

Що далі?

III.

Важе з попереднього можна спізнати, яка була запутаніна понятій в самій провідній гадці тих, що постановили вести опозиційну політику. Після їх поняття настала пора до такої політики. Ми вже доказали в одній часті, що не було ще пори до того, а не було, кажемо ще раз, для того, що антінародна партія анті Русини взагалі не були сконсолідовани і зорганізовані до ведення такої політики. Що ж обставини політичні та парламентарні не були і не суть також такі, щоби серед них можна мати хоч яку небудь надію на успіх такої політики — се лишили ми без доказу, бо ми не хотіли пригадувати і наводити давніх подій і фактів і так вже загально звістних. Тепер же, коли маємо сьвіжі факти, можемо виступити із дальшими доказами. О зміні політичної ситуації, користній для опозиційної політики, веденої чи то Русинами, чи ким небудь іншим, не може бути й бесіди, бо такої зміни не було й нема. Можна отже говорити лише о ситуації парламентарній.

Звістно загально, що як пос. Романчука так і приклонників его політики опозиційної манила надія на опозиційну політику славянської коаліції. Ми вже свого часу виказали достаточно, що славянська коаліція є супротив теперішньої більшості парламентарної безсильна і яко така не представляє для Русинів віяного хісна. Але бо не лише опозиція слав-

янської коаліції, по її яка не будь інша не може бути серед нинішніх обставин так користною для Русинів, щоби они серед неї могли стати ся так важним чинником, що з ним треба би числити ся і конче увзгляднати його голос. А се чей річ дуже важна, що хотіть числити ся з нами і о то треба нам старатися. Найніші факти парламентарні показали, що теперішня опозиція, чи з рускими послами чи без них є все ще так слаба, що при дальших таких самих обставинах не стане ще через довгі літа верховодячою в парламенті, отже, що більшість парламентарна буде мимо тої опозиції ухвалювати все то, що буде уважати за відповідне. На засіданю Палати послів з дня 10 с. м. показало ся, що коли прийшло до поіменного голосування над наглядним внесенем пос. Першосторфера в справі непокоїв робітничих в Польській Остраві на Шлеску, то опозиція дала всього лише 83 голосів, проти ж внесення відкинула більшість 163 голосами, отже два рази так великим числом. Прийшло друге голосування — над заміненем дискусії, котре на внесення пос. Кронаветтера відбуло ся також поіменно, і що ж показало ся? Опозиція була ще менша, бо віддала лише 70 голосів, коли тимчасом більшість мала 187 голосів. Третє голосування над внесенням пос. Кайца виказало внов 160 голосів більшості, а 80 голосів опозиції. В отсіх всіх случаях була більшість за всієїди два рази так велика як опозиція, або навіть і більша як два рази.

На вечірнім засіданні прийшло знов до голосування в справі валютової. Справа ся, як показало ся, прибрала в парламенті дуже драматичний характер і о мало не довела до розбіття клубу Гогенварта. В клубі сім признано справу валюту за чисто економічну і по-

лишено свободу членам клубу. Коли отже прийшло до поіменного голосування над внесеним о приступленю до спеціальної дискусії, було за приступленем до спеціальної дискусії 166 голосів, против него 106 голосів опозиції. Сих 106 голосів то найбільше число, яке взагалі показало ся досі в Раді державній в опозиції, а до того було оно тут ще й случайні, викликані членами клубу Гогенварта, котрі лиш случайно збільшили опозицію. А всеж таки навіть супротив такої опозиції знайшлося в більшості ще 60 голосів понад ню. Нехайже тепер кожий безсторонній чоловік розважить, що серед таких обставин парламентарні може заважити тих 7 голосів руских в опозиції. Возьмім посліднє голосуване, котре показало найбільшу досі опозицію числом 106 голосів, в котрих був вже й голос пос. Романчука. Припустім, що прочих шість руских послів голосувало з більшостю — на певно не можемо того сказати, бо із дотеперішніх справа відома в часосписах того не можна довідатись а судячи із звичаю деяких наших послів навіть скорше можна би припускати, що декого може й у Відні не було — то коли-б они відлучилися були від більшості, були би ослали від їх — лиш о шість голосів, а скріпили о тілько-ж голосів опозицію. Більшість парламентарна, отже й правительство, при такім станові річий мали би все-таки ще 48 голосів понад опозицію і могли би все ще дуже легко обійтися без руских голосів, а опозиція знов не зискала би від тих голосів на стілько сили, щоби могла прийти до якогось значення і впливу та хоч би з простої вдачності хотіла відтак допомогти Русинам до осягнення їх пілі. А навіть, коли-б і так сталося, коли-б рускі голоси надали дійсто силу

21)

ГУСАКОВСКИЙ.

ПОВІСТЬ

ВІНКЕНТИЯ КОСЯКЕВИЧА.

Переклад з польського.

(Дальше.)

Було то горяче пополуднє; мама Бальска спала у своїй кімнаті, Зося збирала десь цвіти, Розицький і панна Казя вернули з прогульки кінами. Він остав ся при конях, а она вішлась до сальону, прекрасна в своїй чорній амазонці, що стискала єї гарну стать; несла трен в руці, одягненій в дуньську рукавичку, сама була задихана, румяна, втомлена, але вдоволена і усміхнена.

— Я хотів би поговорити з вами хвилину — сказав Гусаковский голосом грубим, зміненим, боязливим!...

Панна Казя сідає на фотель.

— Слухаю вас — каже і не замічає в нім зміни. — Ох! яка я втомлена!... Чому ви не вчите ся їздити кінно, пане Гусаковский? Що то за прямість!...

— О важній справі!...

— О важній справі? — спітала і сама споважніла.

Кинула на стіл шпіцруту, сперла локоть

на поруче і обернула лиць до Гусаковского. Під впливом єї питаючого погляду Гусаковский мішає ся очевидно.

— О важній....

Починає воркотати якісь слова без звязи і без значення, потім не в силі вже вимовити ціле слово, ледви може здобути ся на силябі, вкінці лиш на звуки.

— Що вам стало ся? — питав здивована панна Казя.

— Ох! се так трудно! — відповідає з розпукою.

— Що такого?

— Сказати.... призвати ся....

— Призвати ся?

— Що....

— Що?

— Отсе.... отсе....

Відзискує на хвилю властиві над собою і хаєє думки, що ему через голову перелетіла.

— Я вам то напишу — відповідає.

Панна Казя встасає неспокійна.

— Що стало ся? Як ви дивно виглядаєте! Може ви хорі?

— О! ні!.. ні!..

— Може що злого вам стало ся? Скажіть.... Зося.... став.... може мама.... Вацко.... ви мали письмо від него....

— Ні!.. от!.. ні!..

Що за мука, що за мука!

Панна Казя починає нетерпеливіти ся.

— Отже що?... говоріть же!...

Гусаковский відповідає їй вкінці трохи рівнішим голосом:

— Не можу.

Ціла та сцена, котрої зовсім а зовсім не може зрозуміти, і міна Гусаковского, на котрого було семі поті, починає єї бавити.

— Чому? — питав.

Він не відповідає на се.

Але в тій хвили приходить пані Казя якісь здогад до голови. Она поважніє. Однак зараз потім здогад сей здає ся її нерозумним, дивить ся на Гусаковского і усміхає ся.

— Ні!.. ні!.. — відновідає собі голосно.

Гусаковский ведений прочутем, розуміє сей погляд, сей усміх. Розуміє се „ні“ і стає ся заперечити тому, хоче сказати „так“, але не може сего слова видобути. Бере єї руку, оперту о стіл і прикладає свої уста до дуньскої рукавички.

— Сідайте — каже панна Казя тоном спокійним, майже солодким, легко профаючи свою руку.

Обовсюдують.

Довга хвиля глубокого мовчання. Він очі спустив на підлогу, а она дивить ся на него і боре ся ще з недовірем.

Вкінці перебиває се мовчане.

— Пане Гусаковский, пане Гусаковский — каже ему з правдивим докором, хитаючи головою і закладаючи руки на грудях.

— Панно Казимиро — відповідає, пришовши до себе — я був пересвідчений...

опозиції, то она маючи в сім случаю против 7 руских голосів 16 разів більше число голосів, могла би в багатьох случаях перемогти рускі голоси, а накопець мусіло би до того дійти, що Русини навіть в опозиції мусіли би становити опозицію. Се мабуть чують іншінково ті, що бояться всякої живійшої акції, вимагаючої тяжкої праці, коли кажуть, що Русини зросли в опозиції і лиши в опозиції можуть жити. Чи-ж розумно, чи то політично серед таких обставин робити собі ворога з того, котрий може нам допомогти не вимагаючи від нас нічого або бодай дуже мало, а шукати дружби у того, котрий не може для нас пічого зробити, хоч би й хотів, а о котрим майже на певно можна сказати, що не зробив би пічого, навіть тоді, коли-б мав до того можливість? Нам видить ся, що серед таких обставин ліпше держати ся тої хоч трохи тривіальню, але все таки практичної приповідки, котра каже: „Треба дерти лико, доки дастъ ся“, а не чекати аж само віднаде, бо тоді буде хиба зігнися і хісна не принесе.

Нам видить ся, що ми вже достаточно виказали, що не настала ще для Русинів пора ведення опозиційної політики, а се буде ясно для кожного, хто скоче і зможе то зрозуміти; для того, хто не хоче розуміти, або у кого так слабі сили інтелектуальні, що він хоч би й найяснішої справи зрозуміти не може, немає яких доказів — такого чоловіка треба лишити в его переконаню, бо в противіні случаю заведе ся хиба спір, котрий не доведеть до нічого.

Ще на другу путаницу поняття в згаданій провідній гадці нашої опозиції хочемо звернути увагу. Пан Романчук сказав: ... „нам не іде о опозицію будь-що-будь“... Що то значить? То значить, що то не має бути опозицією для того, щоби она називалася опозицією, щоби она противилася всему без взгляду на то, чи що добре або зло для нашого народу. Виходило би з того, що та опозиція має бути такою, щоби противиться лише тому, що зло, а принимати то, що добре для нашого народу. Згоди; на таку опозицію й ми пристаемо. Коли-ж так, то опозиція така мусить стреміти до того, щоби усувати все то, що стоїть на перешкоді її цілям. Коли отже уважає она т. зв. правительству коаліцію за зло, мусить старати ся її усунути; коли уважає таємницє правительство за недогідне для своєї цілі, мусить старати ся її звалити, а поставити натомість інше, догідне для себе. Та ба, наша опозиція

зовсім не така, як у людей, она у нас зовсім інша, спеціально галицько-руська, така якої немає нігде на світі. Наши опозиціоністи кажуть: ... „нам не іде о то, щоби звалити правительство... Змилуйте-ж ся! А о що-ж вам ходить? О то, щоби лиши зазначувати невдоволене Русинів? А щож вам і пародови нашому з того прийде? Який-же буде хосен з вашої опозиції? Ви будете все лиши зазначувати, а правительство буде все лиши то робити, що ему захоче ся. Дехоже тоді конець вашої опозиції, де тоді конець тому невдоволеню Русинів? Хиба-ж думаєте, що руський народ буде вже тоді вдоволений, коли ви будете зазначувати єго невдоволене? Самі-ж кажете: „Іншим народам, що ведуть політику опозиції, іде о то, щоби звалити правительство“.... Чому-ж і ви не берете собі приміру з тих народів і не робите так само? Хиба-ж ви вже розумніші як всі інші люди на світі? Ну, покажіть цілому світови, як то веде ся політику опозиції без намірення повалити правительство і єго систему! Станете славні на цілій світ, бо виайдете новий, не звістний досі спосіб ведення політики опозиційної, лиши дивіть ся, щоби інтереси нашого народу не потерпіли нічого при тім вашим новим способі політиковання!

Та путаница в понятю о опозиційній політиці стане нам зараз ясною, коли возвісмо під розвагу факти, о яких ми вже повісім говорили. Наши опозиціоністи переконані в душі о тім, що для нашого народу не настала ще пора політики опозиційної, бо ані в цілім народі, ані в дотеперній т. зв. партії народній не було на стілько сил, щоби брати ся до політики опозиційної; они переконані о тім, що не настала ніяка така зміна політична або хоч би лиши парламентарна, серед котрої політика опозиційна могла принести який небудь хосен для руського народу; они переконані о тім, що не в силі звалити ані змінити теперішній склад парламенту — але все таки хотять конче вести політику опозиційну і для того закривають перед народом ті свої внутрішні переконання і для того вмавляють в него, що настала вже пора до такої політики, кажуть єму, що не хотять звалити правительства, що не іде ім о опозицію будь-що-будь — лиши ходить ім о зазначувані невдоволеня Русинів. Виходить з того зовсім ясно, що тим нашим опозиціоністам не розходить ся зовсім о то, щоби они через свою політику опозиції здобули щось для народу, а як-раз лиши о то, щоби вести опозицію будь-

що-будь і удержатись тим способом при верховодстві в народі. Коли-ж відтак народ спитає: Що-ж ви здобули своєю політикою опозиції? — то відповідь на то буде легка: Ми зазначували лише ваше невдоволене; іншої цілі ми не мали і нічого більше вам не обіцювали, то-ж і не жадайте від нас нічого.

Перегляд політичний.

Палата послів ухвалила в другім і третім читаню всі предложені валютові разом з поправкою пос. Абрагамовича. Відтак ухвалено ще закон в справі будови нових будинків початкових межи іншими і в Самборі. По сім відложено засідання Палати аж до середи 16 с. м.

Ухвала угорської палати панів в спріві закона о вінчаннях цивільних готова довести до поважного конфлікту. Зачувати вже, що президент міністрів Векерле готов подати ся до дімісії і чекає лише, щоби єго покликано до Відня до Монарха. Тимчасом розпочала ся на провінції велика агітація против палати панів.

З Петербурга доносять, що царевич має вийхати сими днями до Англії, де тепер перевбуває єго суджена. В сім факті добачують доказ, що цар хоче удержати дружні відносини з Англією. Цісар Вільгельм пратулював письменно дуже широ заручин царевича, а цар відповів на то так само дуже широ. О самім насліднику престола говорять, що він має бути більше ліберальним чоловіком, як би того бажали собі ті, що нині верховодять в Росії.

В заграницьких часописях розішла ся вість о викритію в Петербурзі інглістичного заговору. Кажуть, що поліція арештувала 80 осіб. Вість ся вимагає однакож потвердження.

З Константинополя доносять, що болгарський екзарх висвятив в послідніх дніх двох нових єпископів для Македонії а іменно архімандрита Авксентія для міста Велеса і архімандрита Іларіона з Сереса для Неврокопу.

Хвиля мовчання.

— Скоріше смерти сподівалась би я. Кажу то вам як найцикіріше.

— Я думав.... ви самі....

— Я й пізні повторю, що вважаю вас дуже добрим, дуже розумним, дуже чесним чоловіком, що дуже вас поважаю і люблю.... В прочім, пане Гусаковський, я певна, що вам се лиши так здає ся.

— О, ні, панно Казимиро.

Хвиля мовчання.

— На кождий випадок... я тому не винна...

— Я не кажу....

— Кождий міг би мені закинути, що я кокетка, але самі знаєте, що мені ніколи і в голову не прийшло би.... ви-ж знаєте мене від дитини майже, я бачила все в вас приятеля.

— Приятеля....

— І я маю надію, що так все буде, що між нами нічого не попсує ся....

По хвили додала з правдивою прикроستик:

— Коли-б ви могли зрозуміти, як мені прикро.... Але щож я можу зробити?

— Отже.... отже.... — спітав боязко — не можу мати ніякої надії?

— То не може бути, пане Гусаковський.

— Ані колись, пізнейше....

— Ні, ні, і не думайте про се. Прикро мені.... дала-б я богато, щоби було інакше.

Гусаковський встав.

— Не гнівайтесь — каже.

І панна Казя вставала.

— Пане Гусаковський, я забуду нинішній день, так як би нічого поміж нами не було.... На кождий випадок... я ваша правдива, сердечна приятелька і на моїй приязні не заведете ся ніколи.

Простягнула до него руку, которую горячо поцілував.

Частина третя.

I.

Мама Гусаковська доводить до ладу столову комнату по вечери, котрою призначала свої дівчички, вписані до того самого братства, що й она, особи побожні, дистинговані, що колись жили у висших сферах, лише звідтам скинули їх непасні обставини. Мама Гусаковська виступила щедро, щоби показати весь достаток і добробут, в якім живе. Тепер докладно, яко особа господарна і опадчна, ховає значні ще останки пири до дубового креденсу, на котрім гарно різблізі залці і олені. Сей кредитен прикрашує, як треба, столову комнату, не надто простору, але гарно і богато умебльовану також дубовими кріслами з високими поручачами, розсуваним столом, бронзову лампу, зацішеною на стели, і шкіряною капакю, мягкою і широкою, в куток під вікном всушену; сі добродійні прислуги дуже, особливо по обіді, ціпні.

Спрятавши все, як належить ся, гасить мама Гусаковська велику бронзову лампу і переходить до своєї комнати, в сусідстві коло столової, щоби спічнути собі вигідно на великім фотелю, ноги сперти на столичок і залишивши окуляри, прочитати всі непасні пригоди, які Куршер описав дуже цікаво у вічнім виданні.

Комната мами Гусаковської не простора також, але так само гарно і богато заповнена. Кромі фотелю, котрому призначено в день стояти близько вікна, а вечерами недалеко комінка, вносиТЬ ся ту і занимає велику частину стіни широке ліжко, застелене високо подушками і перинами; столичок стоїть оподалік, повен ріжних дрібничок пожиточних; поличка

на стіні містить богато гарних ріжнобарвних горщиків, правдиву аматорську колекцію, де не хибє ані ченстоховських „камінок“, ані краківських ампулок, ані гданських кубків з іменами випаленими і отиком на лисичай поліві. Кілька молитовників з золоченими берегами, кілька образів змісту або святого, як образи Матері Божої з Дитиною на руках, Св. Матея Евангeliсти, Св. Лавра Мученика і Валентія Ієпівідника, або змісту морального, як смерть гріпника і смерть благословленного, і богач і Лазар, съвідчили докладно о побожності мами Гусаковської.

Того вечера в самотній типині і щасливім вдоволеню по відвідинах двох приятельок, що троха завидним оком споглядали на мешканці і на богату заставу стола, відчитувала мама Гусаковська вечірного Куршера. „Неосторожна ізда“ не заняла єї; також не годила ся на обурене Куршера, що візник безкарно втік. Спадщина, котру несподівано одержала якесь слуга, зацікавила її більше. А вже дійстне вражене зробила на пій вістка, що якісь не молодий чоловік убив сам себе. Зігнула. Причиною самоубійства була крайна нужда. Зігнула ще раз. На думку прийшло її ей власне положене, таке добре, таке вигідне, і грошки, що спочивають в касі щадності, і комора, заосмотрена так богато всякою всячиною, навіть ласощами. Фільософічне порівнане на хвилину засмутило єї, а ще більше фільософічна потіха звернула єї увагу на „Сьмішну пригоду“.

Але не змогла єї докінчити. В передній комнаті залинив дзвоник. Встала і пішла отворити двері.

Війшов Гусаковський, обладований клунками і пачками.

— Нема Зосі? — спітав.

— Нема.

Для руских пань
Практичні приписи
печепі ⁵⁶
Т І С Т
вийшли з друку
**Пляцків, Мазурків,
Медівників, тортів,
Баб і Бабок**
а також

струцлів
Хліба, Булок, Рогалів
і різних присмаків
до кави, чаю і чоколяди
ФЛЬОРЕНТИНИ і ВАНДИ
(Псевдові)
ціна 70 кр.

По пересланню переказу поштового
76 кр. залагоджується посилку
franco.
Друкарня народна
В. МАНЕЦЬКОГО
Львів ул. Коперника ч. 7.

Власного виробу
матераци
волосяні
по 14, 15, 18, 20, 24 до 32 вр.
поручас
Іосиф Шустер
Львів,
ул. Коперника ч. 7. 44

10.000

пар дуже гарних **штанів**
кап'янів мусимо з
причини кінця сезону про-
дати як найскоріше і то по
дивно низькій ціні
лише по 1 злр. 80 кр.
(19 зр. за тузін). Штани
зпаменіто роблені з найлуч-
шого ниткового кап'яну в
найгарніших і найновіших
взорах, яскравих і темних, в
кождій величині; сильні і
тривкі. Ціна ледви стане за
роботу. Гроші готові або за
побранем треба посылати до
бюро комісового ⁵⁶

APFEL, Wien I
Wolfengasse 1 №.

Бюро оголошень і дневників
приймає
О Г О Л О Ш Е Н Я
до всіх дневників
по цінах оригінальних.

До
Народної Часописи, Газети Львівської і „Przegląd-y“
може лише це бюро анонси публікуюти.

С. Спітцер у Відни

поручає

Товари камінні і шамотові.

Плити білі і кольорові. — Насади комінкові. Ком-
плектні урядження для стаєн і обор.

На ждане висилаємо каталоги.

Заступники для Галичини і Буковини

Гамель і Файгель

у ЛЬВОВІ, улиця Коперника число 21.

Бюро дневників і оголошень

Л. Пльона

у Львові

улиця Кароля Людвіка ч. 9.

приймає

абонамент на всі дневники
по цінах оригінальних.

С. Кельсен у Відни

поручає

Кльосети з перепливом води і без того. — Рури кльосетові. — Каналові
насади з патентовим замкненням. — Збірники на воду. — Комплектні уро-
дження купелеві. — Вентілятори. — Прибори до водотягів, як також
рури ляпні і ковані. — Помпи, фонтани і всякі арматури.

Заступники для Галичини і Буковини

Львів ГАМЕЛЬ і ФАЙГЕЛЬ Коперника 21.

На ждане висилаємо каталоги.

Бюро дневників і оголошень **Л. Пльона** у Львові
улиця Кароля Людвіка число 9, приймає
абонамент на всі дневники по цінах оригінальних.

Поручається

торговлю вин Людвіка ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львові.